

IXTISOSLASHTIRILGAN MAKTAB SHAROITIDA UMUMIY VA KASB- HUNAR TA'LIMI MAZMUNINI INTEGRATSIYALASH

Kamaladin Kuronboyevich Matyakubov

Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti

13.00.05-Kasb-hunar ta'limi nazaryasi va metodikasi bo'yicha tayanch doktoranti

Texnologik ta'lim kafedrası o'qituvchisi

komolodinmatyakubov87@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola ta'lim soxasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan tanishtirish, amalda qo'llash va shu orqali ta'lim samaradorligini ta'minlash rivojlanish dinamikasini yanada jadallashtirish, bunda yaratilgan shart-sharoitlar va imkoniyatlardan samarali foydalanish, umum ta'lim maktablari uchun raqobat bardosh mutaxassislarni — bo'lajak fani o'qituvchilarni yetkazib berish bugungi kunda eng dolzarb masala hisoblanadi

Kalit soz'lar: ta'lim tarbiya, axborot texnolojylari, ta'lim sifati, ta'lim samaradorligi.

INTEGRATION OF GENERAL AND VOCATIONAL EDUCATION CONTENT IN A SPECIALIZED SCHOOL

Kamaladin Kuronboevich Matyakubov

Chirchik State Pedagogical Institute of Tashkent region

13.00.05-Basic doctoral student on the theory and methodology of vocational education, Teacher of the Department of Technological Education

komolodinmatyakubov87@gmail.com

ABSTRACT

This article introduces information and communication technologies in the field of education, their practical application and thereby ensuring the effectiveness of education, further accelerating the dynamics of development, effective use of created conditions and opportunities, competitiveness for secondary schools The supply of specialists - future science teachers is the most pressing issue today

Keywords: education, information technology, quality of education, effectiveness of education.

ИНТЕГРАЦИЯ СОДЕРЖАНИЯ ОБЩЕГО И ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОЙ ШКОЛЕ

Камаладин Куронбоевич Матякубов

Чирчикский государственный педагогический институт Ташкентской
области

13.00.05-Базовый докторант по теории и методике профессионального
образования

Преподаватель кафедры технологического образования
komolodinmatyakubov87@gmail.com

АННОТАЦИЯ

В данной статье представлены информационные и коммуникационные технологии в сфере образования, их практическое применение и тем самым обеспечение эффективности образования, дальнейшее ускорение динамики развития, эффективное использование созданных условий и возможностей, конкурентоспособность общеобразовательной школы. Предложение специалистов - наука будущего Учителя - самая актуальная проблема на сегодняшний день.

Ключевые слова: образование, информационные технологии, качество образования, эффективность образования.

KIRISH

Har qaysi davlat o'z rivojlanish yo'lini ilm fansiz tasavvur eta olmaydi. Shuningdek bizning mamlakatimizda ham ilm fanni rivojlantirish, malakali teran fikrlaydigan kadrlarni tayyorlash masalasi davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan.

Dunyo pedagoglarining eng katta muammolaridan biri o'qitish jarayonini soddalashtirish, o'quvchilarning bilim darajasini yuksaltirish, ularning fanni chuqur o'zlashtirish uchun ko'plab ta'lim shakllari hamda metodlar ishlab chiqilmoqda.

Tadqiqotning dolzarbligi. 20-asr oxiri 21-asr boshlarida dunyoda ro'y bergan murakkab ijtimoiy-siyosiy, madaniy va dunyoqarashdagi o'zgarishlar ta'lim tizimi oldida yangi muammolarni qo'yimoqda. Ta'lim sohasida sezilarli o'zgarishlarni keltirib chiqaradigan jahon taraqqiyotining asosiy zamonaviy tendentsiyalari quyidagilardan iborat:

- jamiyat taraqqiyoti sur'atlarini tezlashtirish va buning natijasida odamlarni tez o'zgaruvchan sharoitda hayotga tayyorlash zarurati;

• postindustrial, axborot jamiyatiga o'tish, madaniyatlararo o'zaro hamkorlik ko'lamini sezilarli darajada kengaytirish, shu munosabat bilan muloqot qilish qobiliyati va bag'rikenglik kabi shaxsiy fazilatlar alohida ahamiyatga ega;

• xalqaro hamjamiyat doirasidagi hamkorlik natijasidagina hal etilishi mumkin bo'lgan global muammolarning paydo bo'lishi va kuchayishi, bu esa yosh avlodda zamonaviy tafakkurni shakllantirishni taqozo etadi;

• jamiyat hayotini demokratlashtirish, siyosiy va ijtimoiy tanlash imkoniyatlarini kengaytirish fuqarolarning bunday tanlovga tayyorlik darajasini oshirish zarurligini ta'minlaydi;

• iqtisodiyotning jadal rivojlanishi, raqobatning kuchayishi, malakasiz, past malakali ishchi kuchi ko'lamining qisqarishi, bandlik sohasidagi chuqur tarkibiy o'zgarishlar ishchilarning malakasini oshirish va qayta tayyorlashga doimiy ehtiyojni belgilab beruvchi o'sish sur'atlari; , ularning professional harakatchanligi;

rivojlangan mamlakatlarda milliy boylikning 70-80 foizini tashkil etuvchi "inson kapitali" qiymatining o'sishi ham yoshlar, ham kattalar uchun ta'limning intensiv, jadal rivojlanishiga olib keladi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Yangi tsivilizatsiya "muammolari" tabiiyki, ko'plab mamlakatlarni "ta'lim bum"iga, ta'lim tizimini chuqur isloh qilish to'lqiniga olib boradi. Bu turli mamlakatlarda sodir bo'lmoqda, bizningcha, Rossiya global tendentsiyalardan chetda qolishi mumkin emas va kerak emas.

Ta'limdagi o'zgarishlarning global tabiati:

- ta'lim maqsadlarini jiddiy yangilash;
- ta'limni individuallashtirishni chuqurlashtirish;
- ta'lim va o'z-o'zini tarbiyalashning innovatsion usullarini kengaytirish;
- o'rta ta'limni profillash, uni kasbiy ta'lim bilan integratsiyalash

Ta'lim O'zbekiston ijtimoiy va iqtisodiy sohalarda, milliy xavfsizlikni ta'minlash va davlat institutlarini mustahkamlashda duch keladigan muammolarni hal qilishda yordam berishi kerak.

Bu haqida -

Davlatning ta'lim siyosati 13-asrning birinchi o'n yilligida ta'lim tizimidagi rivojlanish va o'zgarishlar yo'nalishini belgilaydi. Ta'lim siyosati ta'lim sohasidagi milliy manfaatlarni aks ettiruvchi va ularni jahon hamjamiyatiga taqdim etish bilan birga, jahon taraqqiyotining umumiy tendentsiyalarini ham hisobga oladi.

Ta'lim mazmunini rivojlantirishning zamonaviy tendentsiyalariga ko'ra, yo'nalishlardan biri integratsiya .

- ta'limning turli tarkibiy qismlarining birligini izlashga urinishdir. Integratsiya zarurati barcha zamonaviy fanlar bir-biri bilan chambarchas bog'liqligi va shuning uchun maktab fanlarini bir-biridan ajratib bo'lmasligi bilan bog'liq. O'quv fanlari o'rtasidagi bog'liqlik tegishli fanlar o'rtasidagi aloqalarning aksidir, ularning har biri o'z sohasida yagona mavjud moddiy dunyoni o'rganadi

Ta'lim mazmunini integratsiyalash muammosi hozirgi vaqtda zamonaviy didaktikaning eng muhim nazariy va amaliy masalalaridan biri hisoblanadi. Shu bilan birga, mualliflar (P.R.Atutov, B.S.Gershunskiy, V.S.Lednev, I.Ya.Lerner, M.I.Maxmutov, A.M.Novikov) ta'lim mazmunining mohiyati uning jamiyatning ijtimoiy buyurtmasi sifatida harakat qilishini ta'kidlaydilar. Pedagogik tizimlarda integratsiya jarayonlari metodologiyasining rivojlanishi B.C. asarlarida o'z aksini topgan. Bezrukova, M.N. Berulava, V.A. Ignatova, E.A. Kashina, E.V. Meshko-va, S.A. Sergeenok, L.V Trubaichuk, Yu.S. Tyunnikova, A.D. Ursula va boshqalar. Ushbu tadqiqotlarda pedagogik integratsiya integratsiyaning maqsadi, maqsad va vazifalariga qarab turlari va turlari, darajalari va yo'nalishlarining katta o'zgaruvchanligiga ega bo'lgan murakkab jarayon sifatida qoraladi.

Ta'lim tizimining rivojlanishining hozirgi bosqichi inson va uning atrofidagi dunyoning tabiiy yaxlitligi va ularni tabaqalashgan holda o'rganish o'rtasidagi bir qator qarama-qarshiliklar bilan tavsiflanadi; shaxsni shakllantirish va ta'lim va tarbiya usullari;

ta'lim mazmunining murakkablashishi, o'quv ma'lumotlari hajmining ko'payishi va uni o'zlashtirish uchun ajratilgan vaqt; ilmiy bilimlarni birlashtirish va o'quv fanlarining avtonomiyasiga intilish; bilimlarni sintez qilish, amaliy kasbiy faoliyatda kompleks qo'llash va tor mavzuga yo'naltirish zarurati; murakkab ishlab chiqarish muammolarini va mavjud mutaxassislarni tayyorlash tizimini hal qilish zarurati; ta'lim jarayonida gumanitar va tabiiy fanlar madaniyati.

Bundan kelib chiqqan holda, aynan integratsiya tabiat qonunlarining universalligi va birligi, predmetni idrok etishning yaxlitligi asosida ta'lim mazmunini tashkil etish shakli sifatida harakat qilishi mumkin, deb hisoblash maqsadga muvofiqdir.

tevarak-atrofdagi voqelikning ob'ekti, yagona dunyoqarashning shakllanishi, buning natijasida dunyoning integrativ manzarasi shakllanadi.

"2010 yilgacha bo'lgan davrda ta'limini modernizatsiya qilish kontseptsiyasi" va "Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida ixtisoslashtirilgan ta'lim kontseptsiyasi" da

ko'rsatilgan maktab uchun eng muhim ijtimoiy talab nafaqat ta'limga yo'naltirilganlikdir. Talabalar tomonidan ma'lum miqdordagi bilimlarni o'zlashtirish, balki ularning shaxsiyati, kognitiv va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, jamiyatda muvaffaqiyatli sotsializatsiya va mehnat bozoriga faol moslashish.

Shu bilan birga, bu muammolarni hal etish pedagogik faoliyatning organik tarkibiy qismiga aylanishi, o'rganish va rivojlanishning umumiy jarayoniga integratsiyalashuvi kerakligi ta'kidlanadi. Ta'lim siyosatining strategik hujjatlarida yoshlarni psixologik qo'llab-quvvatlash, kasbiy qiziqishlari, mayillikini aniqlash, muayyan kasbni egallashning real imkoniyatlarini aniqlashga ko'maklashish sharti sifatida kasbga yo'naltirishning yangi roli qayd etilgan.

XULOSA

Muammoning nazariyadagi va amaliyotdagi holatining zamonaviy metodologik manbalari (vatanimizdagi va chet eldagi) tahlil qilindi, o'quv jaranida shakllantirilishiga ta'siri ko'rsatib berildi.

O'quvchilarning mehnat tarbiyasida xalq an'analaridan foydalanishning pedagogik tizimi ishlab chiqildi.

3. O'qituvchi faoliyatining asosiy yo'nalishlarini aniqlashdan iborat

4. O'quv jarayoni samaradorligini tezkor tashhis qilish;

5. Tadqiqotlar Kasb-hunar ta'limi nazaryasi va metodikasi bo'yicha darslarida AKTdan foydalanish zarurligi haqidagi ilgari surilgan ilmiy farazning haqiqatini tasdiqladi.

REFERENCES

1. Sh. M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir". O'zbekiston-2018yil
2. I.A.Karimov. Barkamol avlod- O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. – T.: Sharq, 1997.- 64 b
3. Матякубов.К (2020). Мехнат тарбияси орқали ўқувчиларнинг ижтимоий ҳаётга мослашишларини таъминлаш. Academic Research in Educational Sciences, 1 (3), 1051-1056.
4. Матякубов.К The use of national traditions in the labor education of pupils// Academia,2020.Volume 10,Issue 10,pp 300-305
5. Матякубов.К., Raxmanov A.R. Maktablarda ta'limning ijtimoiy sheriklik modelini yaratishda klaster yondashuv. Academic research in educational sciences,2020.Volume 1,Issue 4,244-249 b.

6. Матякубов.К Process of Labor Preparation for Schoolchildren. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24(09), 2405-2412.
7. Халмухамедова, М. А. (2020). Нақшбандия тариқати воситасида талабаларнинг касбий компетентлигини такомиллаштириш (технологик таълим мисолида). Муг‘аллим, 1(1).
8. Шермухамедов Р.С., Бурхонов А. Сущность воспитания и его место в селостной структуре образовательного процесса//Халқ таълими, 2020, № 3 120-124 б.
9. Шермухамедов Р.С., Эшмонова .Узлуксиз таълим тизимида ўқувчиларни меҳнат тарбияси орқали ижтимоий ривожланишларини таъминлаш//Узлуксиз таълим, 2020. 67-71 б.
10. Хамидов Ж.А.О некоторых формах, методах трудового воспитания младших школьников//Academic research in educational sciences, 2020. Volume 1, Issue 3, 1045-1050 с
11. Yakubova M.Y. Ta'lim-tarbiya jarayonida kreativ yondashuvning dolzarbligi va uning ahamiyati// Халқ таълими, 2020, № 3 84-88 б.
12. Якубова, М. Ю. (2020). УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИ ЎҚУВЧИЛАРИДА КРЕАТИВЛИКНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ НАЗАРИЙ ЖИХАТЛАРИ. *Academic research in educational sciences*, (3), 1057-1062.
13. Jumanova, F. U., & Halmuxamedova, M. A. (2020). Naqshbandiya tariqatining uzluksiz ta'lim tizimidagi kasbiy kompetentlikni shakllantirishdagi o'rni. *Uzliksiz ta'lim*, 812(6).
14. Матякубов.К «Нақшбандия тариқати воситасида талабаларда кластер усулида устоз-шогирд анъаналарини такомиллаштириш»// Academic research in educational sciences, 2020. Volume 1, Issue 3, 1063-1071 б.
15. Abduvaliyev, U., & Butunov, J. (2020). Dynamic analysis of planetary mechanism of the horizontal forging machine. *International Journal of Advanced Research in Science, Engineering and Technology*, 7(6), 14031-14035.